

**Remissvar avseende ” översyn av kostnadsutjämnings-
ningen för kommuner och landsting SOU 2018:74 Lite mer lika”****(Diarienummer Fi 2018/03212/K)****Sammanfattning**

Sävsjö kommun har tagit del av den gjorda översynen av kostnadsutjämnings-
ningen för kommuner och landsting och finner att den särskilde utredaren
Håkan Sörman med medarbetare gjort en grundlig genomgång och uppdater-
tering. Vi ställer oss bakom förslaget, men skickar med nedanstående kom-
mentarer.

- Vi tycker att systemet till viss del förenklats och är positiva till en mer verksamhetsorienterad struktur.
- Förslaget innebär att det till större del grundar sig på aktuella data med årliga indexeringar vilket gör att systemet blir mer hållbart över tid.
- Modellen föreslår en skärpt socioekonomisk profil samt stärkt stöd till glesbygden. Vi tycker detta är en riktig förändring och är väl motiverat i utredningen.
- Vi anser att variabeln ”löner” helt bör utgå ur utjämningsystemet.

Kommentarer till de olika delmodellerna**Förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg**

Vi stöder att socioekonomisk kompensation införs samt delkomponenten glesbebyggelse. Det är också viktigt att en uppdatering görs till aktuell data och att det i framtiden görs årliga uppräknings som följer kostnadsutvecklingen.

Förskoleklass och grundskola

Vi stöder den ökade uppräknings av normbeloppet för modersmålsundervisning och svenska som andra språk samt att det uppräknas årligen. Att en kompensation för merkostnader till följd av stora förändringar i befolkningen i åldern 6-15 år läggs in i delmodellen stöder vi också.

Vi delar utredarens tanke om att det riktade statsbidraget till grundskolan baserat på ett socioekonomiskt index ersätts av en kombination av generellt statsbidrag och en socioekonomisk kompensation i kostnadsutjämnings-
ningen.

Gymnasieskola

Vi stöder utredarens förslag om justerad programvalsfaktor som ger en tydligare socioekonomisk profil samt de uppdaterade merkostnader som gjorts för glesbygd. Att uppdatera prisnivån för IM-programmet är korrekt och att i övrigt beräkna utifrån så aktuella data som möjligt,

Kommunal vuxenutbildning, ny modell.

Vi stöder utredarens förslag om att införa en ny delmodell för kommunal vuxenutbildning. För landets olika kommuner är skillnaderna stora i behov av vuxenutbildning, till största delen beroende av hur många nyanlända som kommit till respektive kommun.

Det kan finnas en svårighet i att verifiera den nyanländes utbildningsnivå och därför fastställa ett förväntat utbildningsbehov, men det är sannolikt inte avgörande för beräkning av modellen.

Individ-och familjeomsorg

Denna modell har kanske varit mest kritiserad och ifrågasatt och är den modell som omarbetats ganska mycket.

Vi tycker att det finns skäl för att ta bort delkomponenterna "långvarigt ekonomisk bistånd" och "arbetslösa utan ersättning" och stöder införandet av komponenterna barnfattigdom, ohälsotal, gränspendling och andel personer över 65 år.

Äldreomsorg

Vi stöder förslaget att sammanboende/ensamboende ersätter gifta/ogifta i matrisen, även uppräknade och kompletterade merkostnader för glesbygd.

Vid en tidigare översyn av delmodellen äldreomsorg togs variabeln yrkesbakgrund bort. Utredaren konstaterade då att det fanns skillnader i förutsättningar som grundade sig på yrkesbakgrund. Skälet till att det togs bort var svårigheter med tillgänglig data, men vi anser att detta bör utredas igen.

Denna delmodell omfördelar mest pengar och är ständigt växande pga. att andelen äldre ökar. Utredaren har gjort en bedömning att normkostnaderna inte behöver förändras som följd av den förbättrade hälsan, men vi önskar se en djupare analys så att de tre åldersgruppernas indelning speglar verklighet och behovsindelning idag.

Kollektivtrafik

I de flesta kommuner har skatteväxling genomförts och därför görs ingen förändring av modellen, dock sker en uppdatering av data. För kommuner i län som har delat huvudmannaskap införs en ny regressmodell. Vi har inga ytterligare synpunkter utan ställer oss bakom förslaget.

Infrastruktur och skydd, ny modell

Förslaget till denna modell innehåller två delar som idag ingår i delmodellen bebyggelsestruktur, gator och vägar samt räddningstjänst. Det kan finnas viss logik i denna förändring. Vi tycker att det är ett bra förslag att nyttja Trafikverkets indelning av klimatzoner och att de årligen uppräknas. Vad gäller ortstillägget är förslaget att indelningen följer SKL:s kommungruppindelning vilket vi stöder. Det är bra att det årligen görs en uppräknings med nettoprisindex.

För beräkning av merkostnadsersättning till räddningstjänsten görs det, enligt förslaget, en uppräknings med senast tillgängliga kostnadsuppgifter. Vi ställer oss bakom detta och den glesbygdsprofil som finns i förslaget.

Verksamhetsövergripande, ny delmodell

Denna nya modell föreslås innehålla tre delkomponenter ifrån bebyggelsestruktur, merkostnader för administration, uppvärmningskostnader och byggkostnader. Vidare föreslås att två delkomponenter flyttas ifrån nuvarande delmodell befolkningsförändringar, eftersläpningseffekter och minskning av total befolkning 10 år. Denna delmodell blir en mix av olika delkomponenter som kanske inte passar in någon annanstans. Det är bra att det för samtliga delkomponenter görs en uppdatering till aktuell data samt att koppling görs till tillgängliga modeller och uppgifter ifrån både Boverket och SCB. När dessa som regel uppdateras årligen ger det en möjlighet för delmodellen att vara aktuell. Förslaget innehåller också en viss glesbygdsprofil som vi stöder.

Barn och unga med utländsk bakgrund, utgå

Denna delmodell föreslås utgå och att socioekonomiska skillnader istället kompenseras i respektive verksamhetsmodell. Vi anser att detta är en riktig förändring.

Utjämning löner

Förslaget från utredaren är att utjämningen för olika lönenivåer ska fortsätta även om kompensationsgraden begränsas till 60 procent. Denna variabel är påverkbar och heller inte strukturellt betingad. I förslaget läggs den in som en del i de övriga delmodellerna och riskerar därmed att "gömmas". Vi anser att variabeln ska tas bort i sin helhet eftersom den är påverkbar och bara till en mindre del strukturellt betingad.

Införandebidrag

Det är rimligt att det sker en gradvis anpassning för de kommuner som påverkas negativt av det nya förslaget genom ett införandebidrag. Utredaren föreslår att för de kommuner som får en negativ förändring på mer än 300 kronor per innevånare görs en gradvis anpassning under 3 år. Detta bidrag får alla bidra till genom en försämrad regleringspost. Vi stöder detta förslag.

Vi stöder också förslaget att införandet av förändringarna bör genomföras år 2020.

Sävsjö kommun

Stefan Gustafsson
Kommunstyrelsens ordförande

Marie Hogmalm
Ekonomichef